

Nové výzvy – připravte se na předání majetku a byznysu

Po mnoha letech budování firem a hromadění bohatství nastává pro mnoho úspěšných podnikatelů a miliardářů čas příprav a diskusí nad tím, jak a komu předat majetek dál. Předání byznysu či jmění na další generaci přitom řeší zároveň v kontextu současné doby, kdy jejich majetek čelí enormním rizikům souvisejícím s energetickou krizí, konfliktem na Ukrajině nebo s vysokou inflací. Jak v takových podmínkách obstát? A proč budou hrát zásadní roli ženy? To vysvětlují právníci z advokátní kanceláře HAVEL & PARTNERS.

Zájmem aktuálních vlastníků rodinného bohatství i celých jejich rodin zpravidla je eliminovat veškerá rizika, jejichž důsledkem by mohlo být rozdrobení vybudovaného jmění. Otcové zakladatelé by rádi zachovali prosperitu firmy i poté, co omezí své aktivní zapojení ve vedení nebo úplně ve firmě skončí. „Je to právě zakladatel, kdo by se měl včas a strategicky zamýšlet nad tím, jak předat majetek a byznys na další generaci. Jeho cílem by přitom mělo být definovat svou konkrétní představu ohledně principů správy a distribuce rodinného majetku nebo jeho výnosů,“ vysvětluje Jaroslav Havel, řídicí partner HAVEL & PARTNERS. Rolí právních poradců pak podle něj je, předložit otci zakladateli a celé rodině právní či daňově vhodné varianty řešení se zohledněním jejich specifických přání a potřeb a v dnešní době zejména se zohledněním nynějších i budoucích rizik.

Test odolnosti

Současnost testuje odolnost rodinného jmění vůči podstatným ekonomickým a geopolitickým změnám. Pandemie covidu, následně extrémní inflace, konflikt na Ukrajině a související energetická krize a růst cen energií – i důsledky těchto událostí dostávají privátní aktiva pořízená z výnosů podnikání pod enormní tlak.

Jako ideální flexibilní a účinná ochrana majetku přitom dle zkušeností právníků z HAVEL & PARTNERS funguje chytře vystavěná struktura správy majetku – tzv. family office, která zajišťuje ne-dělitelnost, jednotné řízení a efektivní ovladatelnost rodinných aktiv. Family office pomáhá chránit, zhodnocovat a rozvíjet majetek, využívá specializované daňové i právní poradenství a správu nemovitostí, zajišťuje filantropické aktivity a další související aspekty správy rodinného majetku. Cílem je i efektivní předání jmění dalším generacím. „Family office je jakási skládáčka jednoduchých a běžných právních a daňových řešení, která dohromady dává systém pravidel a vztahů pro správu majetku a podnikání. A to vždy na míru pro konkrétní rodinu,“ vysvětluje David Neveselý, který v HAVEL & PARTNERS vede tým specializovaný

na služby privátním klientům. Do značné míry je takto možné zmírnit riziko, kterému je v současné době majetek vystaven právě v důsledku nepředvídatelných ekonomických i geopolitických událostí. Efektivní nastavení takové struktury zároveň pomáhá ochránit majetek do budoucna i před dopady rodinných událostí, nečekaných tragédií či nevydařených rodinných vztahů. „V rámci family office spolupracuje s rodinou náš tým odborníků, kteří se specializují na právní poradenství zaměřené na správu majetku, efektivní řízení financí i na daňové poradenství. Umíme vyhodnotit případná aktuální

rizika a na základě toho vytváříme strategie účinné ochrany rodinného bohatství,“ popisuje David Neveselý.

Od budování majetku k profesionální správě

Přesun k takto profesionalizované správě majetku je dle poptávky klientů kanceláře znatelný i v souvislosti se zmiňovaným fenoménem předávání majetku z generace na generaci. Podnikatelé, kteří po revoluci dokázali vybudovat velmi úspěšné firmy a díky svému úsilí v posledních 30 letech enormně navýšili své jmění, jsou nyní na vrcholu ekonomické aktivity a řeší, nebo v nejbližších letech řešit budou, co bude s jejich majetkem a byznysem dál. Profesionální správa majetku se tak dostává do popředí.

„Pro nástupníky po této generaci podnikatelů bude cílem zejména chytře spravovat vybudované jmění, udržovat jeho hodnotu a efektivně řídit jeho výnosy. Zásadní význam bude mít pro ně právě profesionalizovaná správa tohoto jmění, a to i kvůli tomu, že u nové generace očekáváme menší míru osobního zapojení, protože pro ně

bude mít daleko větší význam work life balance. Dá se proto předpokládat, že správu majetku budou častěji delegovat na profesionální poradce,“ naznačuje Jaroslav Havel. V neposlední řadě bude hrát efektivní a profesionalizovaná správa majetku významnou roli i v případech, kdy aktuální vlastníci nenajdou v rodině své nástupce, a rozhodnou se firmu prodat. Už teď lze pozorovat tyto strukturální změny v některých tradičních oborech, kde vlastníci přistoupili k prodeji společnosti nadnárodním korporacím. To otvírá otázku nástupnictví nikoli v oblasti řízení a rozvoje rodinné firmy, ale spíše související s efektivní a bezpečnou správou výnosů takové operace.

Ženské nástupnictví

Dalším významným fenoménem, který souvisí s předáváním majetku další generaci, je také rostoucí význam žen. Dle analýzy kanceláře HAVEL & PARTNERS se již v současné době projevuje v českém i slovenském prostředí trend přesunu majetku do rukou ženské populace, a jeho pokračování se dá očekávat i v nadcházejícím období.

Ženy by tak v následujících letech mohly mít v rukou nezanedbatelnou část bohatství. Velkou výzvou už nyní pro mnoho žen je a pro mnohé další také v budoucnu bude, jak s majetkem nakládat, dál rozvíjet jeho hodnotu a efektivně jej spravovat. „K dcerám, které by mohly po otcích zakladatelích z velké části přebrat správu a kontrolu majetku, musíme vzít i potaz také manželky, které v době mezigeneračního transferu mohou být a dost pravděpodobně také budou v produktivním věku a budou hrát při správě a kontrole bohatství vedle dětí aktuálních miliardářů stále silnou roli,“ upozorňuje Jaroslav Havel. Dle statistik totiž ženy žijí déle než muži asi o 6 let. Navíc se muži žení v průměru s o dva roky mladšími partnerkami, než jsou oni. Je tak velmi pravděpodobné, že manželky aktuálních vlastníků své partnerky přežijí, a budou mít v horizontu let následujících po smrti zakladatele silnou pozici v otázkách vlastnictví. V Česku už teď stále více rodinných společností vybudovaných po revoluci řídí či spolurídí ženy z druhé generace a řada se jich na převzetí byznysu

připravuje. Stejná situace se dá sledovat i v obchodních firmách. „Manželky a dcery se v důsledku strukturování rodinných fondů zapojují jako přirozené nástupkyně a pokračovatelky odkazu otců zakladatelů,“ potvrzuje David Neveselý. Zahraniční studie přitom naznačují, že ve srovnání s muži mají ženy v oblasti správy majetku specifické potřeby. Zatímco muži se rozhodují u investic zejména na základě výkonnosti a nevdají jim tolik riskovat, ženy naopak k rizikovým investicím netíhnou. Spíše

volí konzervativnější strategie a význam pro ně má zejména ochrana kapitálu. Při investování zohledňují také své cíle a názory. Důležité jsou pro ně například environmentální nebo sociální aspekty. Všechna tato specifika a mnohá další proto musí také ve svých službách zohledňovat i právní poradci. HAVEL & PARTNERS se na tyto změny na trhu vůbec poprvé komplexně zaměřila v českém a slovenském prostředí a přizpůsobuje své služby aktuálním specifickým výzvám, kterým čelí jak klienti, tak i klientky.

Klíčové kontakty HAVEL & PARTNERS pro privátní klientelu

Jaroslav Havel,
řídicí partner

David Neveselý,
partner

Vladěk Krámek,
partner

